

Pokud jde o nárok žalobců, aby mu žalovaný z důvodu neoprávněného předčasného propuštění nahradil služební požitky za dobu výpovědní, nepochybil odvolací soud ani tu, když tento nárok zamítl, protože nebyl v šestiměsíční lhůtě od propuštění žalobou uplatněn a následkem toho zanikl (§ 33 zák. o statkových úřednících). Jest mylným názor dovolatelův, že v jeho případě nelze počítati šestiměsíční propadnou lhůtou (§ 33 zákona o statkových úřednících) od propuštění, nýbrž ode dne 10., pokud se týče 11. srpna 1927, protože teprve tento den zvěděl, že příkaz daný žalovanému okresní politickou správou, aby ho jako cizozemce propustil, a tím i důvod, z něhož byl propuštěn, není po právu. Zákon v tom směru jest přesný a stanoví propuštění za začátek lhůty k uplatnění nároků propuštěného (§ 32 ct. zák.) bezvýmínečně a nelze tedy počítati šestiměsíční propadnou lhůtu v § 33 uvedeného zákona stanovenou ani v případě žalobcově jinak než od propuštění (srovn. rozhodnutí č. 4433 sb. n. s.). Dovolávati se ustanovení § 1162 d. obč. z., pokud odchýlně od § 33 zák. o statkových úřednících stanoví propadnou lhůtu od uplynutí dne, kterého náhradní nárok může býti vznesen, není na místě, protože podle § 88 zák. o statkových úřednících přichází všeobecný občanský zákon, co se týče služebních poměrů statkových úředníků pouze tehdy k použití, když zákon o statkových úřednících nemá svého ustanovení, což v projednávaném případě nedopadá.

Rozh. nejv. soudu v Brně ze dne 13. prosince 1928 Rv I 1141/28. Dr. K.

Advokát není oprávněn sraziti si proti vůli klientově svoji palmární pohledávku z peněz, jež přijal pro svého klienta.

První soud odsoudil advokáta, aby zaplatil žalobci zbytek hotovosti, jež si srazil na uspokojení své palmární pohledávky ze sumy, která byla k jeho rukoum vyplacena pro jeho klienta (nynějšího žalobce). Odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Z důvodů nejvyššího soudu:

V tomto případě není třeba řešiti zásadní otázku, zda má advokát, jako zástupce strany chudé, nárok na zaplacení svých poplatků z majetku, jehož strana chudá dotyčným sporem nabyla, neboť žalovaný nebyl již podle předpisů zákona oprávněn, aby si o své újmě srazil své palmární pohledávky ze sumy, která byla k jeho rukám pro chudou stranu vyplacena. Třebaže tedy dovolatel nenrovádí dovolací důvod nesprávného

právního posouzení věci tímto způsobem, nevádí to, aby dovolací soud použil předpisů zákona, hodících se na tento případ, neboť právo musí znáti soud a strana nemusí se odvolávati na určitý zákonný předpis a stačí jí, že popřela oprávnění druhé strany ke srážce advokátních poplatků.

Jak ze spisů jest zjevné a jinak nesporné, vyplacena byla pro žalobce k rukou žalovaného částka 6428 Kč, z níž žalovaný vyplatil novému právnímu zástupci žalobcovu celkem 5219 Kč 78 h a srazil si na své advokátské odměny celkem 1208 Kč 22 h. Nesporné jest také, že žalobce proti srážce protestoval, vyplacení celé sumy žádal a také na advokátní komoru se stížností se obrátil.

Žalovaný, který byl v první stolici odsouzen k zaplacení zadržené částky, tvrdil v odvolání na dvou místech, že si částku nezadržel u výkonu retenčního práva podle § 19 adv. ř., nýbrž že si ji srazil v cestě kompenzace. Ale právě k tomu nebyl žalovaný oprávněn ani podle § 19 adv. ř., ani podle § 1440 obč. zák. Předpis § 19 adv. ř. ze dne 6. července 1868 čís. 96 ř. z. upravuje zevrubně postup advokáta v případě, že by se chtěl učiniti zaplacen za své výdaje a odměny z hotovosti, kterou přijal pro svého klienta. Může si příslušné částky sraziti, ale musí se hned o tom se stranou sčítovati. Jakmile však klient popře správnost a výši advokátovy pohledávky, není advokát již oprávněn sraziti si přesto o své újmě svoji pohledávku, nýbrž — nevedlo-li snad k cíli smírné zakročení výboru advokátní komory — jest jen k svému krytí oprávněn složiti příslušnou částku k soudu a povinen dokázati správnost a výši své pohledávky. Teprve na složené částce přísluší mu zákonné právo zástavní (sr. také Ehrenzweig sv. 1/2, str. 455 a str. 443 pozn. 7).

Zákon chce chrániti v § 19 adv. ř. zájmy obou stran. Přijal-li advokát pro svého klienta hotovost, jest povinen ji klientovi na žádost vydati (§§ 961 a 1009 obč. zák.). Tím však by mohlo vzniknouti nebezpečí pro uspokojení nároku advokátova na zaplacení jeho poplatků a proto mu dává zákon v § 19 adv. ř. právo složiti příslušnou částku k soudu s účinkem, že mu na ní vznikne zástavní právo. Naproti tomu nemá advokát proti vůli své strany ani práva, aby si spornou částku ve své ruce zadržel, tím méně, aby si svoji pohledávku samostatně kompensoval. Uložením u soudu chce zákon chrániti zase zájmy klientovy, aby hotovosti nezůstaly proti jeho vůli v ruce advokáta. Kdyby si směl advokát i spornou palmární pohledávku podle § 19 odst. 1. adv. ř. o své újmě sraziti, pak by

byl odstavec třetí nesrozumitelný a bez praktického významu, protože by byl advokát »kryt« již srážkou a nepotřeboval by »ku svému krytí« teprve spornou částku skládati k soudu k tomu cíli, aby podle posledního odstavce nabyl právo zástavní; ale pak by také nemusil dokazovati správnost a výši. V témže smyslu vydal již roku 1904 výbor advokátní komory dolno-rakouské prohlášení, uveřejněné v Ger. Z. 1904, str. 80, ve kterém zdůrazňuje, že jest přísně zachovávatí předpis § 19 adv. ř. a že advokát nesmí samovolně použití hotovostí svého klienta k zaplacení své pohledávky, nebyla-li tato uznána nebo soudně určena, a že při diferenci má jen právo složití příslušnou částku k soudu. S tím souhlasí také důkladné pojednání Dra Reinholda v Ger. Z. 1906 str. 237 a 238 pod nadpisem »Advokatenpfand und Zwangspfand«, zejména poznámka 7.

Když tedy žalovaný nepoužil svého práva složití spornou částku k soudu, pak nesmí tuto částku klientovi zadržovati, nýbrž jest podle všeobecných předpisů občanského zákona, zvláště podle §§ 961 a 1009 obč. z. k vydání celé přijaté sumy povinen (sr. také již rozh. č. 2249 Gl. U. n. ř.).

Ale nejen § 19 adv. ř., nýbrž i § 1440 obč. z. brání kompensaci. Jde tu o t. zv. depositum irregulare, pro něž však také platí zákaz kompensace podle §§ 961 a 1440 obč. zák. (srv. také Ehrenzweig sv. 2/1 str. 311, 354 a zejména 357).

Nutno ještě vyřídití námitku v dovolací odpovědi žalovaného, že prý mu žalobce podepsal prohlášení o zřízení práva zástavního. Tohoto prohlášení se žalovaný ve svém o d v o l á n í ani nedotkl, takže již odvolací soud neměl se jím podle §§ 462 a 467 čís. 3. c. ř. s. obíratí, a nemůže proto ani odpůrce dovolatelův teprve v dovolací odpovědi na toto prohlášení k podpoře svého stanoviska poukazovati, nehledě ani k tomu, zda by takové prohlášení strany chudé před zákonem obstálo. Jest tedy žalovaný povinen vydati žalobci zbytek hotovosti, jak uznal první soud, třebaže tak uznal z jiných důvodů, než tuto uvedených.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 1928, čj. Rv I 316/28. V. C í c h a.